

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 600.—		
• • • $\frac{1}{2}$ • 300.—		
• • • $\frac{1}{4}$ • 150.—		
• • • $\frac{1}{8}$ • 75.—		
• • • $\frac{1}{16}$ • 37.50		

VII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1924.

Štev. 19.

Našim naročnikom!

Naše uredništvo je prejelo od skupine naročnikov dopis, v katerem je izražena želja, da «Obrtni Vestnik» po možnosti povečamo, odnosno da ga preuredimo v tednik.

Priznati moramo, da nas je ta dopis izredno razveselil. Vidimo, da ni naš trud zastonj, da imamo med čitatelji ljudi, ki znajo ceniti delo našega lista, ki v polni meri uvidevajo veliko važnost, katero ima strokovno glasilo za razvoj obrtništva v splošnem in tudi za koristi posameznika, in ki zato zahtevajo, da se list poveča, odnosno da ga izdamo tedensko.

Dasi bi bila tudi uredništva iskrena želja, da se list poveča, vendar smo za enkrat še primorani, da to opustimo in to iz razloga, ker je število naročnikov še premajhno. Samo okroglo 2000 naročnikov ne bi moglo pri tako nizki naročnini kriti niti tiskovne stroške tednika.

Predvsem bi bilo tedaj potrebno, da se število naročnikov poveča. Če pomislimo, da je v Sloveniji približno 20.000 obrtnikov, nas more biti vprav sram, da se nahaja med temi komaj 2000 naročnikov svojega stanovskega glasila. Tu ne more biti govora, da je naročnina previsoka, kajti 24 dinarjev na leto ne bo igralo danes tudi ne pri še tako revnem obrtniku niti najmanjše vloge. Tudi ne pridejo tu v poštev politični, strankarski oziri, ker je naše glasilo strogo nepolitično, neodvisno od katerekoli stranke in obravnava zgolj stanovska in strokovna vprašanja. Vsebinska lista je izbrana vedno tako, da bi se moral z njo seznaniti vsak obrtnik, ker se v listu obravnavajo vprašanja, ki se tičejo živih interesov obrtništva, ker najde vsak obrtnik v listu informacije, ki so zanj neobhodno potrebne, da more v svojem obrtu napredovati in da si more prav večkrat tudi prihraniti nepotrebne denarne izdatke.

Uredništvo in uprava lista sta že lansko leto hotela list preurediti v tednik, toda načrt se samo iz gmotnih razlogov ni mogel izvršiti. Zato prosimo predvsem one, iz katerih vrst je prišel sedaj ta predlog, da poskrbijo, da se list razširi. Ne smemo prikrivati dejstva, da nahajamo še celo zadružne načelnike, ki niso naročniki «Obrtnega Vestnika». Ako nima načelnik zadruge sam toliko stanovske zavesti in toliko interesa, da bi čital in podpiral svoje stanovsko glasilo, kaj naj potem pričakujemo od drugih zadružnih članov?! Sveta dolžnost zadružnega načelnika bi morala biti, da skrbi sam za to, da so

zadružni člani naročeni na strokovno glasilo, ker si s tem poleg drugega tudi olajšava naloge, ki jih ima kot zadružni načelnik. Ponovno prosimo zato zadružne načelnike in vse naročnike našega lista, posebno pa one prijatelje, ki želijo, da se list v kratkem poveča, da list razširjajo, da listu pridobivajo novih naročnikov, ker le tako bo mogoče, da list preuredimo v tednik, kar je danes pri tako neznatnem številu naročnikov izključeno.

Stanovski ponos, obrtniška samozavest, pa tudi življenski interesi vsakega posameznika zahtevajo, da je vsak obrtnik naročnik «Obrtnega Vestnika!»

Razveljavljenje učnega razmerja.

Pred Obrtno zadrugo mesarjev v Celju je dne 1. julija 1922. gostilničar Ž. kot mesarski vajenec sklenil dveletno učno pogodbo z mesarskim mojstrom G. kot učnim gospodarjem, kateri je izvrševal obrt v poslopju imenovanega vajenca. Po poteku več kot enega leta učne dobe je zadružno načelstvo neizpodbitno dognalo, da je učno razmerje fingirano, da Ž. dejansko ni vstopil v uk, kakor to predpisuje § 97. o. r. in torej manjka predpogoj za obstoj učnega razmerja. Učni gospodar G. je pred zadružnim načelstvom izjavil, da vajencu, ki se ni za praktični uk čisto nič brigal, sploh ne more izdati učnega izpričevala.

Na podlagi načelstvenega sklepa od 14. novembra 1923. je zadruška obvestila vajenca Ž., da ga kot mesarskega vajenca izbriše in mu tudi že pretečene učne dobe ne prizna. Na pritožbo vajenca Ž. je okrajno glavarstvo sklep zadružnega načelstva potrdilo, oddelek ministrstva trgovine in industrije pa je na nadaljnji priziv razveljavil odločbo okrajnega glavarstva iz razloga, ker spori iz učnega razmerja spadajo pred obrtna sodišča in so po § 3. zakona o obrtnih sodiščih odtegnjeni kompetenci upravnih oblastev.

Utemeljevanje drugoinstančne odločbe se mi zdi pogrešno, ker spadajo pred obrtna sodišča pač obrtnopravni spori med obrtnimi podjetniki in delavci kakor tudi spori med delavci istega podjetja, nikakor pa ne spori med zadrugo in njenimi člani ali pripadniki. V predmetnem slučaju med učnim gospodarjem in njegovim vajencem ni bilo spora; vajenec le trdi, da mu zadružno načelstvo dela krivico. Koga naj bi potem vajenec tožil pred sodiščem?

Vsekakor pa je pravilno, da se je sklep zadružnega načelstva z dne 14. novembra 1923. razveljavil, to pa edino iz razloga, ker zadrugi za takšen ukrep manjka zakonita legitimacija.

Zadruga imajo pravico in v gotovi meri tudi dolžnost predpisovati pogoje za zaposlevanje vajencev ter nadzorovati njihovo strokovno, šolsko in moralno vzgojo; zadruga lahko s svojimi razsodniškimi napravami na prošnjo strank tudi posredujejo v sporih, izvirajočih iz delovnega, učnega ali mezdnega razmerja, lahko iz lastnega nagiba predlagajo obrtnim oblastvom, da se gotovim članom odvzamejo vajenci, da se vajencem podaljša učna doba in ravno tako tudi, da se v konkretnih slučajih razsodi glede obstoja učnega razmerja. Nikjer pa naš sedanji obrtni red ne priznava zadrugam pravice, da bi samolastno spreminjale obstoječa učna razmerja. Umestno bi bilo, da novi obrtni zakon razširi pravice prisilnih organizacij; sedaj veljavni zakon v teh ozirih zelo neprijetno omejuje koristno delovanje obrtnih zadrug v pogledu na skrb za vajeniško vzgojo.

Toliko se mi je zdelo potrebno povedati z ozirom na zgoraj navedeni slučaj zadružnim organizacijam v pouk in ravnanje. —k.

Pravila mojstrske bolniške blagajne.

Že v zadnji številki «Obrtnega Vestnika» smo poročali o mojstrski bolniški blagajni. Z današnjo številko smo pričeli objavljati pravila. Vsak posameznik naj pravila dobro prouči. Predvsem pa prosi «Zveza obrtnih zadrug», da vsak, ki se s tem ali onim ne strinja ali ima kake predloge, da to takoj sporoči «Zvezi obrtnih zadrug» v Ljubljani.

§ 1. Ime, sedež in delokrog.

Bolniška blagajna se imenuje «Bolniška blagajna Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in ima svoj sedež v Ljubljani.

Njen delokrog se razteza na ozemlje ljubljanske in mariborske oblasti (Slovenije).

§ 2. Namen blagajne.

Namen blagajne je, da zavaruje svoje člane v slučaju njihove bolezni na denarno podporo, zdravniško pomoč in zdravila, v slučaju smrti člana ali svojcev na pogrebno, v slučaju bolezni članovih svojcev na zdravniško pomoč in zdravila; poleg tega ima blagajna namen, da podpira svoje člane v slučaju onemoglosti in starosti in v slučaju nepredvidene nesreče po svojih razpoložljivih sredstvih. Za one obrtne zadruga v zmislu § 115 b zakona z dne 5. febr. 1907., drž. zak. št. 26, sklenejo za člane prisilno zavarovanje, ima blagajna ob enem nalogo, da izvede to prisilno zavarovanje.

§ 3. Članstvo.

Redni člani blagajne so ali prostovoljni ali obvezni. Prostovoljni član more postati vsak samostojen obrtnik, ki pri pristopu ni prekoračil 45. (50.) leta svoje starosti.

Obvezni član blagajne je vsak obrtnik, ki je včlanjen v kaki zadrugi, ki je pravnoveljavno sklenila obvezen pristop svojih članov k tej blagajni. Tak sklep more zadruga skleniti samo na pravilno sezvanem občnem zboru, če je njegovvo vsebino po-

prej dovoljno objavila, ob navzočnosti vsaj treh četrtin zadružnih članov z glasovalno pravico in s pristankom vsaj treh četrtin navzočih članov. Poleg tega je potrebno odobrenje velikega župana. Člani takih zadrug so izvzeti od obveznega zavarovanja le tedaj, če in dokler so že obvezni člani kake druge zadružne bolniške blagajne mojstrov. Blagajna more imeti tudi častne člane; za častne člane more imenovati občni zbor blagajne osebe, ki so si stekle za blagajno posebnih zaslug.

Svojci članov morejo biti pri blagajni zavarovani, če bivajo na ozemlju Slovenije in če niso zavarovani po zakonu o zavarovanju delavcev. Oni imajo samo pravico na podpore, a nimajo drugih članskih pravic. Zavarovani so kot svojci brez posebne prijave otroci člana izpod 16. leta, ostali svojci, žena, otroci preko 16. leta in starši člana pa le, če jih član na zavarovanje prijavi in če niso sami člani iste ali kake druge mojstrske blagajne.

§ 4. Začetek članstva.

Prostovoljno članstvo začne z dnem sprejema v članstvo, čim je plačana pristopnina in prva članarina.

V prostovoljno članstvo sprejema blagajna obrtnike na podlagi pismene prijave, ki mora obsegati sledeče podatke: 1.) ime in priimek obrtnika, 2.) mesto obrta in mesto stanovanja obrtnika, 3.) rojstne podatke obrtnika, 4.) imena in rojstne podatke otrok izpod 16. leta, 5.) imena in rojstne podatke ostalih svojcev, ki jih želi obrtnik zavarovati, 6.) razred prispevka in podpor, ki ga želi zavarovati.

Blagajna more sprejem v prostovoljno članstvo brez navedbe razloga odkloniti ali pa sprejem vezati na dovoljen izid preiskave po blagajniškem zdravniku.

Obvezno članstvo začne za one obrtnike, ki so ob času, ko zadruga sklene obvezen pristop k bolniški blagajni, njeni člani, z dnem, ko postane zadrugin zaključek pravomočen, za one obrtnike pa, ki postanejo pozneje člani take zadruga z dnem, ko nastopijo obrt, ki ustanavlja njih članstvo pri zadrugi.

Obvezni člani morajo izpolniti gornjo prijavnico v roku od 14 dni od začetka članstva.

Sprejem v zavarovanje prijavljenih svojcev more blagajna odkloniti ali vezati na zdravniško preiskavo. Svojci se po pravilu prijavljajo v zavarovanje ob enem s prijavo za sprejem v članstvo, vendar sme član svoje prijavi v zavarovanje tudi tekom svojega članstva, a v tem slučaju blagajna ne sprejema več v zavarovanje svojcev, ki so prekoračili 45. (50.) leto starosti, razen žene, ki jo je član šele po sprejemu v članstvo poročil in tekom mesec dni po poroki prijavi v zavarovanje.

§ 5. Članska knjižica.

Vsak član dobi, čim plača pristopnino, člansko knjižico, ki obsega vse potrebne osebne podatke o članu in njegovih zavarovanih svojcih, o višini zavarovanih podpor in o prispevkih, ki jih mora plačati, odtisek blagajničnih pravil in glavna članu potrebna navodila za izvrševanje njegovih pravic in dolžnosti.

V članski knjižici potrjuje blagajna plačane prispevke in vnaša podatke o obolenju člana in svojcev in o izplačanih podporah.

Članska knjižica služi kot dokazilo članstva.

Vse spremembe unešenih podatkov, zlasti vsak odpadek (smrt, dopolnitev 16. leta, preselitev itd.) ali prirastek (rojstvo) zavarovanih svojcev mora obrtnik tekom 14 dni po spremembi javiti blagajni, da jih unese v člansko knjižico.

§ 6. Prenehanje članstva.

Članstvo preneha:

1.) s smrtjo člana, 2.) s preselitvijo člana izven Slovenije, 3.) z izključitvijo člana.

Obvezno članstvo preneha tudi s prenehanjem članstva pri zadrugi, ki je člana vezala na obvezno zavarovanje (vsled preselitve, opustitve obrti in sl.) in s sklepom zadruge, donešenim po predpisih, citiranih v 2. odst. § 3., da preneha obvezno članstvo.

Prostovoljno članstvo preneha nadalje s prostovoljnim izstopom iz članstva.

Član se more izključiti, če je z neresničnimi podatki dosegel kako podporo ali preveliko izmere podpore in s tem oškodoval blagajno, prostovoljni član tudi tedaj, če je z vedoma neresničnimi podatki dosegel sprejem v članstvo. Izključeni član se ne more ponovno sprejeti v članstvo.

Proti sklepu odbora o taki izključitvi je dopusten priziv na občni zbor.

Prostovoljni član se more izključiti, če je več kot tri mesece v zaostanku s plačevanjem prispevkov, pa jih vkljub pismenemu opominu v stavljenem roku od nadaljnjih mesec dni ne plača. Izključitev se more preklicati tekom nadaljnjega pol leta, če član poravnava vse zaostale prispevke tudi za čas prekinjenega članstva vsled izključitve.

Če preneha obvezno članstvo po točkah 4. in 5., more član ne glede na njegovo starost postati prostovoljen član, če se v teku enega meseca prijavi na prostovoljno nadaljevanje članstva in plača svoje prispevke.

Prostovoljen član more vsak čas izstopiti iz članstva; izstop mora pismeno ali ustno javiti blagajni. Istotako mora član javiti blagajni preselitev izven Slovenije. Ponovni pristop je tem članom dovoljen, če izpolnjujejo pogoje za sprejem v članstvo.

S prenehanjem članstva preneha tudi zavarovanje svojcev, vendar smejo svojci umrlih članov tekom enega meseca po smrti izjaviti, da nadaljujejo zavarovanje, ki v tem primeru traja, dokler svoje prispevke redno plačujejo in izpolnjujejo ostale pogoje za to zavarovanje.

Zavarovanje svojcev preneha tudi s smrtjo, preselitvijo ali izključitvijo zavarovanca, nadalje z njegovim zavarovanjem po zakonu o zavarovanju delavcev, dopolnitvijo 16. leta zavarovanih otrok in končno z odjavo zavarovanja po članu; odjava je dovoljena le za konec koledarskega leta.

§ 7. Dolžnosti in pravice članov, posredovanje poslovalnic.

Vsak reden član ima pravico do vseh blagajničnih dajatev in podpor pod pogoji, ki jih odredajo ta pravila, nadalje se sme s posvetovalno in glasovalno pravico udeleževati vseh zborovanj.

Tovarne lesnih izdelkov in mizarški obrt.

Obrtni odsek Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je na eni zadnjih sej o načinu izvrševanja obrta od strani tovarn za lesne izdelke s posebnim ozirom na obrtne pravice mizarjev zavzel sledeče stališče:

Tvrdba, ki ima obrtni list za tovarno lesnih izdelkov, je upravičena, da izdeluje vse vrste lesnih izdel-

kov, torej tudi mizarških. Vendar pa bi bilo v interesu javnosti, pa tudi v zmislu določil § 12. obrt. reda, da predmet obratovanja točneje označi. Slednji zahtevi označba «Tovarna lesnih izdelkov» ali «Lesna industrija» po mnenju zbornice ne ustreza. Če gre za izdelavo mizarških izdelkov, bi bil predmet obratovanja jasno izražen n. pr. z označbo «Tovarna mizarških izdelkov». Ravno taka označba potem olajša presojo, če gre res za tovarniški obrat ali ne. Podjetje, ki izdeluje na veliko s stroji, številnimi delavci itd. n. pr. zaboje, razen tega pa v posebni delavnici z nekaj delavci tudi pohištvo, a le v malem obsegu, se mora označiti kot «Lesna industrija», če pa hočemo biti točni, bi ga morali označiti pravilno «Tovarna zabojev» (prost obrt) in «Izdelovalnica pohištva» (rokodelski obrt), kar dejansko je.

Podjetje, ki obratuje na podlagi obrtovnice, glaseče se na prost tovarniški obrt, dela lahko na veliko, na zalogo, poleg tega pa tudi na malo, n. pr. tovarna pohištva, tudi posamezne garniture in dele garnitur po naročilu posameznikov. Pogoj je le, da obrat ne dela izključno le po naročilu na malo.

Za to, kdaj dela kak obrat na tovarniški način, v zakonu ni striktnih določb, temveč je presojati individualno, držče se splošnih smernic, ki so jih postavile razne odločbe. Kot zunanji znak tovarniškega obratovanja prihajajo v poštev n. pr. veliko število delavcev, delo na zalogo v zaprtih delavnicah, po principu delitve, s stroji, pri čemer se podjetnik manualnega dela ne udeležuje, četudi sicer vodi obrat v tehničnem in komercialnem oziru. Kakor ni potreba, da bi bili dani vsi ti znaki, da se more označiti kak obrat za tovarniški, tako tudi posamezni teh znakov še ne dajejo podjetju tovarniškega značaja. Celota vseh naprav in uredb obrata in obstoj več prej navedenih znakov šele daje možnost za presojo in odločitev, jeli dotično podjetje tovarniško, ali ne. Končna odločitev je v slučaju spornosti pridržana v zmislu § 1/6 obrt. reda ministrstvu trgovine in industrije, oddelku v Ljubljani, ki zasliši pred svojo odločitvijo Trgovsko in obrtniško zbornico in pristojno zadrugo.

Osebna taksa oprostitev prisilnih obrtnih organizacij.

Delegacija ministrstva financ je dala glede osebne taksne oprostitve prisilnih obrtnih organizacij finančnim okrajnim direktijam pod št. B II—17/172 ex 1924 z dne 30. avgusta t. l. naslednje navodilo:

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani mi poroča, da državna oblastva od prisilnih obrtnih organizacij pogosto zahtevajo kolke za vloge ali pa izkazilo, da jim je finančni minister priznal specijelno oprostitev po členu 5., točka 5. taksnega zakona.

Delegacija je mnenja, da so prisilne obrtne organizacije (esnafi po točki 4., člen 5. taksnega zakona, torej brez posebnega priznanja po točki 5., člena 5. taksnega zakona, takse proste, kolikor poslujejo kot javnopravni organi, pa seveda le za svojo osebo, t. j. glede taks, ki bi nje same zadele, če bi te osebne oprostitve ne uživale. Ta osebna oprostitve torej ne velja tudi za listine, katere te organizacije kot javnopravni organi izdajajo zasebnim interesentom. Če so take listine stvarne taksi zavezane kot potrdila, izpričevala, pobotnice itd., morajo takso plačati neoprosčeni zasebniki, katerim se izdajajo. Delegat: Dr. Šavnik s. r.

Kdo sme izdelovati oblike (forme) za pile in rašple?

Na vprašanje ministrstva trgovine in industrije radi spora, če sme oblike za pile in rašple izdelovati tudi nepilarski obrtnik, je zbornica dala na podlagi sklepa seje obrtnega odseka sledečo izjavo:

Kakor je zbornica dognala, je v njenem področju le prav malenkostno število pilarjev. V Celju se peča s tem poslom Seebacher, v Mariboru Kantner, v Kranju Kikl in v Ljubljani Figar.

Izdelki teh pilarjev so ali jeklene pile raznih oblik, ali pa rašple iz železa za piljenje in glajenje lesa in čevljev. Sirovino za pile, t. j. jekleno obliko (formo), ti pilarski obrtniki skoro brez izjeme nabavljajo pri specialnih tovarnah, večinoma v inozemstvu, deloma tudi pri tvrdki A. Faber i sin, prvi hrvatski tvornici pil v Zagrebu. Oblike za rašple prav tako po večini naročajo v tovarnah, ali pa pri ključavničarjih, le deloma jih izdelujejo tudi sami. Vzrok temu je to, da se izdelovanje teh oblik na malo ne izplača, je zamudno, zahteva specialno izobrazbo za kaljenje in kovanje in — kar je treba poudariti — posebno orodje, ki ga pilarski rokodelci običajno nimajo.

Glavno orodje pilarjev je sledeče:

1.) Naklo (nakovalo s podlogo, odnosno ležiščem), kamor denejo obliko, ki se ima nasekati.

2.) Sekalo. To ima za pile posebno, dletu podobno obliko za nasekavanje podolgastih paralelnih vseklin, za rašple pa klinasto, na koncu koničasto obliko, s katero vsekavajo luknjice z enostranskim robom.

3.) Kladivce, posebno koničasto za pile in običajnemu kladivu podobno za rašple.

4.) Peč za kaljenje.

5.) Primaž.

Iz navedenega je razvidno, da kovanje, odnosno kaljenje oblik za rašple in pile ni bistveno, temveč le postransko opravilo pilarjev, s katerim se vrhu tega pečajo ti le poredko. Zato tudi ne moremo pilarjev smatrati za izključno upravičene do tega dela. Nasprotno! Dejstvo, da si morajo pilarji, če hočejo izdelovati forme, nabaviti še posebno pomožno orodje, kaže, da mora to opravilo spadati v delokrog kakega drugega obrta. Da je ta predvsem ključavničarski, nam kažejo ravno pilarji sami, ki te oblike dajejo delat ključavničarjem, v kolikor jih ne nabavljajo naravnost iz specialnih tovarn.

Pa tudi tehnika dela pri izdelovanju oblik za rašple in pile (kovanje, kaljenje, vrtanje lukenj z voji pri rašplah) kaže na to, da gre pri tem predvsem le za ključavničarsko delo.

Izdelovanje oblik za pile in rašple more biti sicer pilarsko postransko, nikakor pa ne bistveno, izključno pilarjem pridržano delo. Upravičeni so do tega dela tudi ključavničarji.

Širša seja Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

(Koniec).

6.) Doba, ki jo je preстал vajenec ali pomočnik v kakem tovarniškem ali drugem industrijskem podjetju, se za obrt ne vpošteva.

7.) Doba zaposlenja z obrtniškimi opravili pri vojakih se v pomočniško dobo ne všteje, ker pomočnik pri vojakih ne more dobiti dovolj strokovne izobrazbe

z ozirom na to, da pri vojakih izvršuje ponajveč krpanje, odnosno se vrši delo po vojaških delavnicah le šablonsko.

8.) Izdelavo, predelavo ali popravilo obrtnih izdelkov naj bi novi obrtni zakon trgovcem zabranjeval. Pravilo je: trgovec prodajaj, obrtnik pa izdeluj.

9.) Državni zavodi kakor pošta, železnice, kaznilnice, poboljševalni zavodi itd. so vzdrževali do sedaj cele delavnice, v katerih so izvrševali vsa obrtniška dela, ne samo za lastno potrebo, temveč tudi po naročilu, n. pr. kaznilnice, poboljševalni zavodi. Novi obrtni zakon naj bi obrtniško delo v državnih zavodih povsem zabranjeval.

10.) Mnogo sporov med obrtništvom povzroča § 37. sedanjega obrtnega reda. Določbe tega paragrafa dajejo obrtnikom pravico, da pod gotovimi pogoji sme izvršiti na svojem izdelku, da ga more dovršiti, tudi dela, ki spadajo v drugo obrtno panogo. Ravno tako povzroča mnogo sporov § 36. o. r. radi poseganja enega obrta v drugega. Zveza se je poblastila, da stopi v stik s prizadetimi zadrugami, da se po možnosti določbe teh paragrafov, katere je treba unesti v novi obrtni zakon, na čim povoljniji način rešijo.

11.) Mnogo obrtnikov poseča tudi sejme, kjer prodajajo svoje izdelke. § 62. o. r. določa, da sme na sejmu prodajati vsakdo in vse predmete, ki so dovoljeni v prometu.

Ker se obrtniki sploh obrtoma ne pečajo s sejmarsvom, zato naj bi za posečanje sejmov ne potrebovali posebnih sejmskih obrtnih listov, temveč naj bi jim kot legitimacija zadostoval njih obrtni list. Na vseh sejmih naj se dovoli poleg drugih predmetov industrije itd. tudi trgovanje z vsemi obrtnimi izdelki.

12.) Kakor doslej, tako naj tudi po novem obrtnem zakonu ostanejo v veljavi delavske knjižice, iz katerih more delodajalec razvideti zaposlenost pomočnika, njegovo vedenje itd.

Iz delavske knjižice morajo biti razvidni vsi osebni podatki pomočnika ali vajenca. Če je učni mojster ali delodajalec član kake zadruge, mora vajenca ali pomočnika, ko je vstopil v delo, tekom osmih dni prijaviti zadrugi, ki prijavo potrdi v delavski knjižici. Istotako mora vsak izstop iz dela v zgoraj določenem roku naznaniti zadrugi, ki to tudi potrdi v delavski knjižici. Spričevala v delavski knjižici ali sploh spričevala, ki niso potrjena od zadruge, gremija, pristojne korporacije ali oblasti, so neveljavna.

13.) Glede delovanja zadrug se je sklenila izprememba § 114. o. r., da morajo obrtna oblastva, preden izdajo kak obrtni list, koncesijo itd., vprašati za mnenje pristojno zadrugo. Obrtni red je določeval, da obrtna oblastva lahko zahtevajo od zadruge izjave, odobritve itd., a niso primorana.

V novem obrtnem zakonu naj bi se izpustili zakupniki, ker taki praviloma v obrtu ne obstojajo, razven pri gostilničarjih.

14.) Vsled nizke denarne kazni se je pri nas fušarstvo jako bujno razvilo. Zakonite mere fušarstva niso mogle preprečiti niti znatno omejiti.

Kazen proti fušarjem naj znaša v novem obrtnem zakonu: prva kazen 100 Din, za vsak ponoven primer se naloži še enkratna kazen, t. j. 200 Din. Če se dvakrat kaznovani še nadalje bavi s fušarstvom se mu odvzame orodje, v ponovnem primeru pa sledi zaporna kazen. Če je denarna kazen prve in druge obsodbe neizterljiva in rubežen nemogoča, se izpremeni denarna kazen v zaporno. Kaznuje pa se tudi tistega, ki je dal

fušarju delo. Postopanje proti fušarjem mora biti za vsako ovadbo izvršeno tekom enega meseca.

15.) Obrtne zveze so obligatorne za vse zadruga v zveznem okolišu.

16.) Zbornice naj bodo enotne z odseki za trgovino, obrt in industrijo.

17.) Volitve v zbornice se vrše po kurijah, to je, da volijo svoje zastopnike v zbornico obrtniki zase, trgovci zase in industrijci zopet zase. Volitve so direktne.

18.) Prva instanca po novem obrtnem zakonu bodi zbornica.

Na predlog g. Ivana Kersniča se je sklenilo, da se priredi meseca maja prihodnjega leta za območje ljubljanske oblasti obrtniška razstava, združena z vavensko razstavo. Zveznemu načelstvu se naroči, da takoj prične s pripravami.

Na dnevnem redu širše seje je bila nadalje razprava o ustanovitvi bolniške blagajne samostojnih obrtnikov. Ker se pa razprava zaradi premalo časa ni mogla vršiti, se je poverilo zvezno načelstvo, da o tem sklepa.

Gospod zvezni načelnik je nato ob 12. uri popoldne zaključil sejo.

Občinska davščina na table, kazala in izveske v Ljubljani.

V Uradnem listu z dne 4. sept. je pod št. 264 objavljena naredba velikega župana ljubljanske oblasti, s katero se mestni občini ljubljanski dovoljuje pobirati izza dne 1. januarja 1925. na table, kazala in izveske posebno občinsko davščino. Davščino je zavezana plačevati vsaka fizična ali pravna oseba, ki plačuje splošno ali posebno pridobnino. Izvzete so iz davčne dolžnosti predvsem table, kazala in izveski, ki so po tarifni postavki 8. zakona o taksah in pristojbinah zavezani državnim davščini na reklamo; oproščene pa so: uradne napisne table, uradoma nameščene tablice trafikantov, kazala in table v vežah in sploh v notranjosti hiš in kazala, ki nimajo drugih napisov nego imetnikovo ime in označbo obrata ali prostega poklica (N. N., krojač, odvetnik itd.). Lastniki kazal, napisov itd., ki nimajo s ceste dostopnega lokala, smejo na napisih označiti natančnejše podatke o njihovem obratovališču in dobi obratovanja. Oproščene so tudi table, ki vise na tržnih stojnicah in na katerih so označene cene živil. Davščina znaša na leto po površini kazal 200 do 400 Din. Za reklamne predmete, ki zmiselno označujejo vrsto obrata ali firme (slike, krogle, svetlobni predmeti itd.), znaša davščina 200 Din. Nataktna kazala rokodelcev, ki nimajo odprtega, s ceste dostopnega lokala, so zavezana davščini letnih 50 Din.

Prizadevanju trgovskega gremija in Zveze obrtnih zadrug se je posrečilo izposlovati za šibkejše obrate izdatne ugodnosti. Te ugodnosti obstoje v tem, da plačajo obrati, katerim se je predpisala pridobnina brez državnih pribitkov na leto 80 Din, odnosno 150 Din, pri kazalih, ki se obdačujejo po površini, le 40 %, odnosno 70 % določene davščine, in za reklamne predmete, ki le zmiselno označujejo vrsto obrata (n. pr. brivske skledice itd.), le 80 Din, odnosno 140 Din. Za polovico je znižana priznalna najemnina za nataktna kazala rokodelcev, ki ne plačujejo nad 80 Din pridobnine brez pribitkov. Nadaljnje ugodnosti obstoje v tem, da so kazala in table, ki se izobešajo samo ob času obratovanja in poulični napisi na napravah, s katerimi se po dokončanem obratovanju za-

pirajo obratovališča ali izložbe, zavezane le polovici redne davščine. Edino svetlobna reklama ne uživa nobene ugodnosti.

Davščina se bo izterjavala v celoletnem iznosu vsako leto do 31. januarja. Za prvokratno odmero davščine se dostavijo hišnim posestnikom posebne poizvedovalne pole, v katerih bodo morali navesti vse za odmero davščine potrebne podatke.

Pričakujemo, da se bo donos te davščine vpošteval pri dovoljevanju doklad na neposredne davke za leto 1925. in da se bo pri tem ostreje postopalo, nego se je postopalo letos, ko se je na nekatere vrste pridobnine dovolilo pobirati za preko 20 % višje doklade, nego bi se imelo, ako bi se v polnem obsegu vpošteval sklenjeni odstotek v zvezi z vsoto davkov, na katere so se naložile doklade.

Razno.

Redni občni zbor Zdruga krojačev in krojačic v Zagorju se je vršil v nedeljo dne 7. septembra t. l. Udeležil se ga je za Zvezo obrtnih zadrug zvezni načelnik g. Eng. Franchetti. Poročilo načelstva in tajništva se je vzelo z odobravanjem na znanje. Blagajniško poročilo izkazuje 1380 Din dohodkov, 683.75 Din izdatkov in 696.25 Din gotovine. Odboru se je podelil absolutorij. Proračun za leto 1924. izkazuje 1200 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Zadruga doklada za leto 1924. se soglasno določi za navzoče člane 20 Din, za člane pa, ki se občnega zbora niso udeležili, 30 Din. Zvezni načelnik g. Eng. Franchetti je obširno poročal o pomenu in namenu Zveze obrtnih zadrug, kakor o dolžnosti zadrugh članov. Priporočal je pristop zadruga k zvezi. Sklenilo se je soglasno, da zadruga pristopi kot članica k Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Za delegata Zveze obrtnih zadrug je bil izvoljen g. Repovš, za njegovega namestnika pa g. Drole. V načelstvo zadruga je bil nadalje soglasno izvoljen g. Peter Sotenšek, za njegovega namestnika pa g. Mirko Šustar. Zvezni načelnik je nasvetoval, da naj se iz blagajniškega preostanka naloži vsota 500 Din v posebni fond za podporo v stisko došlih članov, kar pa je občni zbor odklonil in zadevo prepustil v sklepanje prihodnjemu občnemu zboru.

Redni občni zbor Zdruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Zagorju se je vršil v nedeljo dne 21. septembra t. l. Za Zvezo obrtnih zadrug se ga je udeležil g. I. Kaiser. Poročilo o delovanju zadruga se je vzelo z zadovoljstvom na znanje. Zadruga šteje 32 članov. Istotako se je sprejelo blagajniško poročilo in podelil odboru absolutorij. — Zadruga doklada za leto 1924. znaša 20 Din, za člane, ki se občnega zbora niso udeležili, pa 30 Din. Zvezni tajnik je nato še poročal o socialnem zavarovanju, o mojstrski bolniški blagajni in o obrtniški organizaciji, nakar je zadrugh načelnik g. Blažič zaključil občni zbor.

Redni občni zbor Zdruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Dobu pri Domžalah se je vršil v nedeljo dne 14. septembra t. l. Na povabilo nekaterih članov se je občnega zbora udeležil za Zvezo obrtnih zadrug zvezni tajnik g. I. Kaiser. Poročilo načelstva se na občnem zboru ni podalo, pač pa samo blagajniško poročilo. Pri volitvah zadrugh načelstva je bil izvoljen celokupni doseđanji odbor. — Konstatirati moramo, žal, da zadruga ni članica Zveze obrtnih zadrug ter da njeno delovanje današnjim obrtniškim potrebam ne ustreza popolnoma. Zadruga ne pobira nobene zadrugh doklade in se vzdržuje le z vpisninami in oprostninami. Tudi obrtništvo zadruga v Dobu bo moralo priti končno do prepričanja, da ležijo boljši časi obrtništva le v zdravi in močni obrtniški organi-

zaciji. Vse tarnanje proti visokim davkom in drugim bremenom, ki težijo obrtnika, ne pomaga nič, dokler se obrtništvo samo ne bo zavedlo in iskalo pomoči v drugih in obrtnih društvih.

Redni občni zbor Čevljarke zadruga v Ribnici se je vršil v nedeljo dne 7. septembra t. l. Za zvezo obrtnih zadrug se ga je udeležil zvezni tajnik g. I. Kaiser, za srezko poglavarstvo v Kočevju pa obrtni referent gospod Dereani. Občnega zbora se je udeležilo 23 članov. Obrtni referent g. Dereani je takoj po otvoritvi občnega zbora razložil zborovalcem najvažnejše določbe obrtnega reda, tičoč se dolžnosti in pravic zadrug in združnih članov. Poročilo načelstva in blagajniško poročilo se je vzelo na znanje in podelil odboru absolutorij. Pri izpremenci pravil se je sklenilo, da se inkorporacijska pristojbina zviša od dosedanjih 50 Din na 200 Din, vpisnina in oprostina vajencev pa na 70 Din. Pri «raznoterostih» je poročal zvezni tajnik o novem obrtnem zakonu in o mojstrski bolniški blagajni, nakar je združni načelnik g. Čampa zaključil občni zbor.

Predavanje v Zagorju ob Savi. V nedeljo dne 21. septembra t. l. je priredilo Obrtno društvo v Zagorju predavanje o davkih in novem obrtnem zakonu. Predaval je zvezni tajnik g. I. Kaiser. Obrtno društvo v Zagorju je v letošnjem letu priredilo poleg več sestankov že dvojje predavanje, kar kaže, da se društvo pod agilnim delovanjem svojega predsednika in funkcionarjev zaveda važnosti obrtniške organizacije, katera edina bo pripomogla obrtništva do boljših časov.

Predavanje o davkih in novem obrtnem zakonu. Vse zadruga in obrtniška društva, ki bi želela prirediti predavanje o davkih in novem obrtnem zakonu, naj se obrnejo na «Zvezo obrtnih zadrug» v Ljubljani, ki bo rade volje, seveda na stroške zadruga ali obrtnega društva, poslala svojega referenta.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pararjev za Slovenijo v Ljubljani opozarja vse svoje člane na naredbo o žigosanju zlatnikov in srebrnjakov z dne 30. junija 1924., ki je razglašena v «Službenih Novinah» št. 178, izdanih 6. avgusta 1924. v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti št. 75, izdanem 12. avgusta 1924. Pripomni se, da stoji ministrstvo za trgovino in industrijo na stališču, da je ves tuj denar smatrati kot nakit, samo turška lira in napoleonor veljata kot denar.

Obrtno društvo na Jesenicah poroča, da je na prošnjo obrtne kolektivne zadruga za radovljiški okraj na Bledu prevzel združno zaupništvo do prihodnjega občnega zbora g. Josip Govedič, krojaški mojster na Jesenicah, na katerega naj se obračajo vsi obrtniki okraja Kranjska gora, ki so člani kolektivne zadruga na Bledu.

Reorganizacija trgovskih in obrtniških zbornic. Na zadnjem zboru Centrale industrijskih korporacij v Beogradu je zbornični tajnik g. Jelavić kot zastopnik saraevske trgovske in obrtniške zbornice, ki je včlanjena v Centrali industrijskih korporacij, podal o vprašanju reorganizacije zbornic naslednjo izjavo: «Glede vprašanja reorganizacije trgovskih in obrtniških zbornic je poslovni odbor, ne da bi se mogel spuščati v izčrpnije obravnavanje tega vprašanja, mnenja, da se mora ostati pri sedanjem sistemu skupnih zbornic, kakor obstoje v Bosni in Hercegovini kakor tudi v ostalih jugoslovenskih delih bivše monarhije. Današnje trgovske in obrtniške zbornice, ki zastopajo poleg tega tudi interese industrije, so s svojim dosedanjim delovanjem pokazale, da odgovarjajo vsem nalogam, katere jim je poveril zakon o osnovanju teh institucij. Antagonizem med posameznimi gospodarskimi razredi, katere zastopajo te zbornice, ni

tako oster, da bi se moglo priporočati njihovo specijelno kategoriziranje. Nasprotno, v pokrajini s še tako primitivno socialno in ekonomsko strukturo, kakor je ta naša pokrajina, so posamezni gospodarski razredi navezani drug na drugega in morejo samo s skupnim delom in samo s skupnimi naporii svojim upravičenim in specialnim interesom s čim večjim uspehom pomagati in jih pospeševati. To je posebno važno v današnjih časih, ko preživlja naš gospodarski svet tako resno krizo. Tudi se more po dosedanjih izkušnjah pač ugotoviti, da se je našlo več manj važnih divergenc med pripadniki posameznih gospodarskih razredov, katere zastopa zbornica, toda zbornici se je vedno posrečilo, da s primernim in izkušenim posredovanjem te divergence ublaži, odnosno jih odstrani. Z druge strani pa obstoji nevarnost, da bi z delitvijo zbornice v specijalne zbornice mogla nasprotstva in zapreke med posameznimi gospodarskimi staleži dobiti značaj, ki bi slabil položaj teh gospodarskih panog, kar ne bi bilo niti v državnem, niti vobče narodnem in niti specijalnem interesu gospodarskih krogov samih. Nadalje se mora vzeti resno v poštev vprašanje finančnih dohodkov. Že pri današnji sestavi skupnih zbornic, imajo te velike težave, da spravijo svoj proračun v ravnotežje in morejo zadovoljiti mnogostranim zahtevam, ki se stavijo na nje. Ako jim je pa danes, pri enostavni skupni režiji komaj mogoče spraviti v ravnotežje svoje izdatke z dohodki, bo gotovo posameznim komoram še laže in to tembolj, ako bodo imele manjše teritorialno področje. Na ta način bi zbornice enega gospodarskega staleža razpolagale z manjšimi finančnimi prihodi nego zbornice drugega staleža, a posledica tega bi bila, da bi se tudi njih položaj, odnosno ugled sorazmerno zmanjšal. Glede vprašanja, ali bi bilo primerno, da se tudi v naših pokrajinah uvedejo prisilne strokovne organizacije, smatra poslovni odbor, da ni razloga, da se za sedaj uvedejo take organizacije. Njegovo mnenje je, da se mora vprašanje organizacije privrednikov prepustiti tudi nadalje privatni inicijativi. Že sedaj se kaže v tem oziru v naši pokrajini lep napredek in ni skoro kraja večje važnosti, v katerem ne bi obstojala bodisi trgovska ali obrtna udruženja. Ta udruženja vršijo postavljene jim naloge v popolno zadovoljnost pripadnikov, a v vsakem važnejšem primeru postopajo sporazumno z zbornico. Prisilne organizacije bi se morale nadalje postavljati zakonskim potom in potrebna sredstva za vzdrževanje teh organizacij bi se morala zbirati potom doklad, kakor je to slučaj pri zbornicah. Z ozirom na razpoloženje naših gospodarskih krogov, ki vidijo v takih korporacijah često birokratske institucije, obstoji upravičena bojazen, da bi ne imeli niti dovolj zaupanja v tako zasnovano organizacijo in zato je poslovni odbor mnenja, da se začasno ostane pri dosedanjem sestavu, prepuščajoč času in izkušnjam gospodarskih slojev, da to vprašanje dozori.»

Znižanje železniške tarife pri izvozu vina. Naši izvozniki vina so, kakor je znano, po dolgih prošnjah dosegli znižanje železniških tarif za izvoz vina za 50 %. Znižanje je stopilo v veljavo 15. t. m. Pri vagonskih pošiljatvah se računa po tem znižanju tarifa razreda C tako, da stane vagon od Metkovića na Jesenice 3750 Din (mesto 6330 Din), Vršac—Maribor 2830 Din (mesto 7780 Din), Vršac—Rakek 2900 Din (mesto 7930 Din), Vršac—Jesenice 2660 Din (mesto 8540 Din), Zagreb—Rakek 940 Din (mesto 1820 Din), Zagreb—Maribor 860 Din (mesto 1580 dinarjev), Zagreb—Jesenice 1330 Din (mesto 2180 Din).

Porazdelitev skladiščnih prostorov na Sušaku. Ministrstvo saobračaja je sporočilo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da so se o priliki porazdelive parcel

na sušaški postaji vzeli v poštev vsi oni slovenski interese, katerih prošnje je zbornica predložila ministrstvu. Za sklepanje pogodb s posameznimi tvrdkami so se izdale potrebne naredbe direkciji državnih železnic v Zagrebu, na katero se imajo v bodoče obrniti interese glede vseh vprašanj, ki se tičejo skladiščnih prostorov.

Zlata pariteta srednjeevropskih držav. Naša kraljevina: 1 zlat dinar = 17 papirnatih dinarjev; Češkoslovaška: 1 zlata krona = 6'90 papirnatih kron; Avstrija: 1 zlata krona = 14.400 papirnatih kron; Ogrska: 1 zlata krona = 17.000 papirnatih kron; Rumunija: 1 zlat lej = 42 papirnatih lejev; Italija: 1 zlata lira = 4'35 papirnatih lir; Poljska: 1 zlat = 1.800.000 papirnatih mark.

Izplačilo državnih dobav. Direkcija državnih železnic v Subotici je razposlala vsem trgovskim in obrtniškim zbornicam v naši državi nastopno okrožnico: »Dogaja se, da se posamezne tvrdke pritožujejo, češ, da se jim računi za državne dobave ali za izvršeno delo ne izplačujejo takoj, kakor je to običajno pri privatnih podjetjih. Prosim Vas, da dobavnikom iz Vašega področja sporočite, da se pri direkciji državnih železnic v Subotici enako kakor pri ostalih državnih oblastvih ne morejo izplačila nakazati v par minutah po vložitvi računa, ampak se more šele po predpisanem administrativnem poslovanju blagajni naročiti, da izplača likvidirani znesek. Direkcija si prizadeva, da vsa opravljena izplačila čimprej izvrši, vendar se pa dogaja, da dobavniki in podjetniki nikakor ne morejo razumeti, da se ne sme nobeno izplačilo nakazati, dokler se račun po obstoječih predpisih ne odobri, in večkrat prosijo, naj se jim računi pospešno izplačujejo. Kadar se njihovi prošnji nikakor ne more ugoditi, se pritožujejo pri posameznih oddelkih predstojnikov ali pri višjih oblastvih, da si se po obstoječih zakonskih predpisih poslovanje pri odobravanju računov nikakor ne sme izenostavljati. Pogosto se tudi dogaja, da se posamezniki pritožujejo, ne da bi potrpeli par dni, ki se rabijo za likvidacijo računa. Dobavitelji in podjetniki bi morali vedeti, da se tudi z intervencijo ne more noben račun na predpisan način likvidirati pred potekom dvajsetih dni po izročitvi. Primeri pa se tudi, da dobavitelji in podjetniki sami zakrivijo zamudo pri izplačilu računov, ker ne vložijo povodom izročitve blaga tudi vseh listin, ki so potrebne za likvidacijo računa. Dogaja se, da izroče blago, na primer temu ali onemu skladišču, račun pa pošljejo posebej, na primer blagajni, direkciji ali kakemu direkcijskemu oddelku, dočim se mora račun predložiti istemu uradu, kateremu se izroči blago, ker je le na ta način mogoče, da se poslovanje za likvidacijo računa še istega dne prične. V nasprotnem primeru se mora ponovno dopisovati z uradom, ki je blago prejel, in večkrat

tudi šele zahtevati posamezne listine od dobavitelja ali podjetnika. Zaradi tega prosi subotiška direkcija državnih železnic za objavo: 1.) da je treba račune istočasno s predajo blaga izročiti onemu uradu, ki dobavljeno blago sprejme; 2.) da traja procedura za izplačilo računa dvajset dni in 3.) da se pred potekom tega roka ne dopuščajo osebne intervencije za pospešitev izplačila pri posameznih referentih direkcije, ker se bo v vseh bodočih pogodbah dan izplačila računa pogodbeno določil.

Državni monopol za prodajo alkohola na Ruskem. Sovjetska vlada je dne 10. septembra t.l. ukinila alkoholno prepoved in obnovila državni monopol za prodajo alkohola.

Avstrijske pristojbine za potne liste. Avstrijski konzulat v Ljubljani javlja, da znašajo od 15. septembra t.l. dalje pristojbine za potovanje v Avstrijo, in sicer za 12mesečni rok in za neomejeno število potovanj veljavni vizum 10 zlatih frankov ali 170 Din, za 12mesečni ter za eno potovanje veljavni vizum 5 zlatih frankov ali 85 Din in za eno potovanje skozi Avstrijo 1 zlat frank. Razen tega stopijo v porabo namesto dosedanje oblike vizuma vizumske znamke, ki se od pristojne oblasti prilepijo in na katere se pritisne uradni pečat. Pristojbine, katere se vedno preračunavajo po določeni kurzni vrednosti, se uporabljajo z malimi izjemami za potovanja v vse države.

Število zavarovanih delavcev v naši državi. Po podatkih centralnega urada za zavarovanje delavcev je znašalo meseca julija t.l. število zavarovanih delavcev v vsej državi 455.000.

Radiotelefonski poizkusi na italijanskih vlakih. Na progi Rim—Neapelj so te dni prvič poizkusili radiotelefonjo v vlakih. Poizkusi so se dobro obnesli na daljavo 200 km. Značilno pa je, da je bilo sprejemanje vesti na vožnji vlaka skozi predore skoraj nemogoče in da so se tudi pri prevozu čez viadukte pojavljale pri prejemanju poročil znatne težkoče.

Produkcija soli. O produkciji soli so sedaj objavljeni le podatki do všteti leta 1921. V Simin Hanu pri Tuzli, kjer je najizdatnejše kameno solišče, je znašala produkcija leta 1919. le 121.000 kg, v letu 1921. pa že 4 milijone 416.000 kg. Morske soli se je produciralo leta 1919. v Stonu samo 510.236 kg, v letu 1921. pa že 1.607.360 kg. Soline na otoku Pagu so producirale leta 1919. 3.091.950 kilogramov soli, leta 1921. pa skoro še enkrat toliko, namreč 5.186.799 kg. Na otoku Krku se je pridobilo leta 1919. 3.040.514 kg in leta 1921. pa osemkrat toliko, to je 24.245.000 kg morske soli. V letu 1921. smo bili kljub izdatno zvišani produkciji primorani uvoziti 38.952.873 kg soli. V poznejših letih se je uvoz vsled vedno stopnjujoče se lastne produkcije izdatno znižal.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve: okrog

Din 10.000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice	Logatec	Ptuj
Celje	Maribor	Sarajevo
Crnomelj	Metković	Split
Kranj	Novi Sad	Gorica
	Trst	

Brzovjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporoča se za vse
bančne posle**

Sladkorne tovarne v naši kraljevini. V naši kraljevini imamo osem sladkornih tovarn: v Osijeku, Čupriji, Beogradu, Vrbasu, Velikem Bečkereku, Črvenki, Baranjaru in Usori. Kapaciteta teh tovarn znaša v vagonih sladkorja: Črvenka 1500, Veliki Bečkerek in Baranjar po 1200, Beograd, Osijek in Vrba po 1000, Čuprija 840 in Usora 500, skupaj 8240 vagonov. Ker znaša naš konsum sladkorja približno 7000 vagonov na leto in ga bomo najmanj toliko pridelali doma, letos ne bomo navezani na inozemski sladkor, kar bo brez dvoma vplivalo na cene.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila
na menice in kredite
v tekočem računu
vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani Dunajska cesta št. 35

Brzjavni: Stroj   Telefon št. 142 in 230

Stroji za obdelovanje lesa

Turbine

Sesalke

Transmisije

Armature

Zvonovi

Železolivarna

Kovinska

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508   Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka

višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu).

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.